

COLUMN

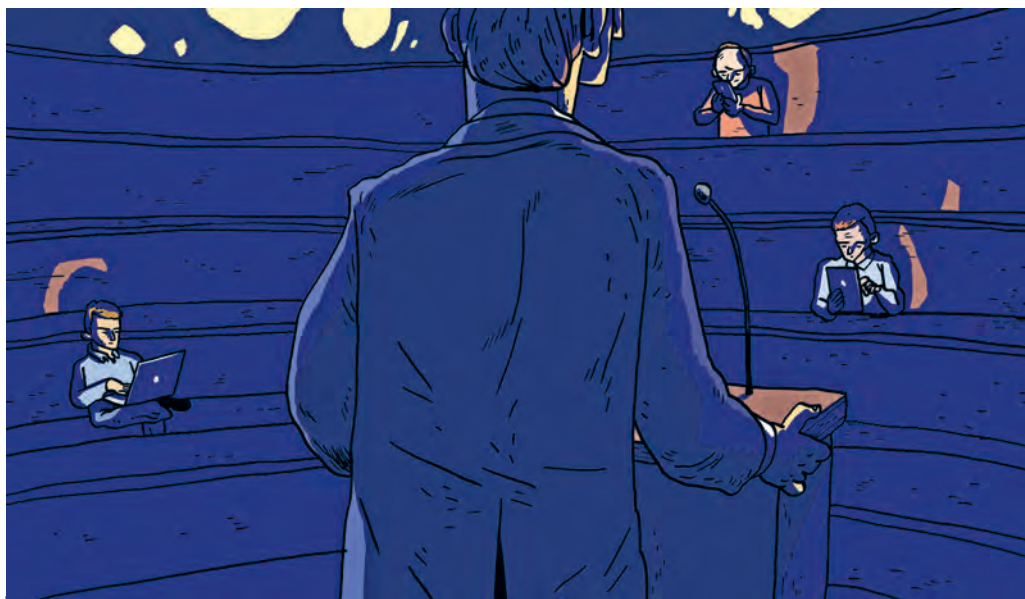
Christoph van den Belt

Leids mediafonds

De Leidse journalistiek is niet wat het geweest is. Veel media die ooit nieuws over Leiden en omgeving brachten, zijn verdwenen. Zo bestond naast het huidige *Leidsch Dagblad* tot 1992 de *Leidse Courant*. In een verder verleden bestonden nog veel meer Leidse dagbladen, waaronder de *Nieuwe Leidsche Courant*. Om verder verval af te wenden, maakt de gemeente Leiden geld vrij voor het behoud van goede regionale journalistiek. Is dat terecht en verstandig? En draagt dit soort initiatieven ertoe bij dat regionaal nieuws als historische bron behouden blijft voor toekomstige historici?

Heel opzienbarend is de ontwikkeling in Leiden

niet. Wie de persgeschiedenis een beetje kent, weet dat nieuwsorganisaties komen en gaan. Kranten waren lange tijd zeker van een prominente plaats in de verspreiding van nieuws. Veel gebieden hadden meerdere regionale dagbladen, die vaak een specifieke achterban bedienden. Heden ten dage worden de meeste regio's door maximaal één regionale krant gedekt. Zo'n dagblad richt zich op een heel algemeen publiek in dat gebied. De huidige tijd kenmerkt zich door de snelheid waarmee journalisten nieuws maken en verspreiden. Dat heeft ook gevolgen voor de manier waarop mensen nieuws consumeren: een filmpje van de NOS bekijken, een liveblog van een actuele gebeurtenis bijhouden of een podcast

Illustratie Maarten Streefland

over het afgelopen voetbalweekend beluisteren. Het kan allemaal (tegelijk). Verandering betekent dus ook dat er allerlei media bij komen, waaronder ook nieuwswebsites en de producten van burgerjournalisten. Verandering is van alle tijden, dus waar maken ze zich in Leiden druk om?

Het Leidse aanbod is wel degelijk verschaald. Thomas Bruning, algemeen secretaris van de Nederlandse Vereniging voor Journalisten, verwoordt de situatie als volgt: 'Wie naar het Leidse medialandschap kijkt, ziet een volle etalage. Maar wie naar binnen gaat, merkt dat het een winkel is met veel lege dozen.' Uit onderzoek blijkt dat er relatief veel Leidse media zijn, maar dat ze merendeels korte nieuwsberichten brengen. Verdiepende analyses waarvoor een journalist op pad gaat en waarin meerdere perspectieven aan bod komen, zijn schaars. Veel berichten, zeker online, komen van andere media. Kortom: het dagelijkse menu is eenheidsworst.

Om hier wat aan te doen, heeft de gemeente Leiden een mediafonds in het leven geroepen voor diepgravende journalistiek. Met name de plaatselijke politiek moet aandacht krijgen. Dat klinkt verdacht als politici hun eigen toezichhouders fêteren. Hoe gaat dat uitpakken? Loopt je subsidie gevaar als je als journalist een vergeten, onwettelijke tweet van een wethouder boven tafel haalt? Journalisten als gemuilkorfde waakhonden?

Dat lijkt echter niet aan de orde: er is een stichting in het leven geroepen met een bestuur dat bestaat uit mensen uit de journalistiek die op afstand van de gemeentepolitiek staan. Ze krijgen een zak geld die ze mogen toekennen aan veelbelovende initiatieven. Bij de eerste aanvraagronde kwamen niet minder dan 31 voorstellen binnen, waarvan 18 subsidie kregen. Voor een tweede ronde kunnen partijen zich tot april 2019 melden bij het Leids Mediafonds. Hiermee wil de gemeente Leiden het schrikbeeld afwenden van

een lege perstribune in de raadszaal. Daarvoor verdient zij een pluim.

Zolang er mensen (met geld) zijn die inzien dat inhoudelijke regionale journalistiek minstens zo belangrijk is als schoon drinkwater, lijkt de toekomst van dit type journalistiek gewaarborgd.

Maar hoe zit het met toekomstige media-historici? Iedereen die weleens een oude krant in handen had, weet dat dit oude vod onvermoede perspectieven biedt. Toen ik een jaar of vijftien was, las ik voor het eerst een regionale historische krant. Het was een exemplaar van een aantal dagen na de Watersnoodramp van 1953. De voorpagina vormde een boekwerk op zich: zoveel letters, zoveel informatie en zo weinig beeld. Mijn spanningsboog was er niet tegen opgewassen. Welke hulpgoederen waren ook alweer uit het vliegtuig gegooid? De opsomming was eindeloos. Het was een inkijkje in een historische werkelijkheid die ik niet kende, en een hardhandige kennismaking met in mijn (jonge) ogen prehistorische journalistiek.

Veel van de nieuwe media zijn alleen digitaal. De Koninklijke Bibliotheek (KB) is al sinds 2007 bezig met het duurzaam archiveren van 'de belangrijkste websites van Nederland'. Prachtig, zoals de KB wel meer goed werk doet. Dit is echter slechts het begin. Bovendien is het aandeel regionale nieuwswebsites in de selectie van de KB gering, terwijl deze webpagina's toekomstige generaties veel kunnen leren over het alledaagse leven in een stad als Leiden en over journalistieke praktijken van de huidige tijd. Misschien kijken we daar straks wel net zo vreemd tegenaan als tegen de voorpagina over de Watersnoodramp. Voorlopig liggen er volop kansen voor de media in Leiden. Maar hoeveel van dit materiaal de tand des tijds zal doorstaan, is de vraag. Zou er ooit een gemeenteraad voor te porren zijn om geld te steken in het behoud van digitale regionale nieuwsbronnen voor de historici van de toekomst?